

Nr 283.

Av herrar **Åkerlindh** och **Eurén**, om skrivelse till Kungl. Maj:t
angående åstadkommande av utredning, huruvida och i
vilken omfattning odlad jord ligger i vanhävd m. m.

I och med införande av brödsädesregleringen har det svenska folket ställts inför det svåra problemet, huru landets brödsädesodling skall kunna utökas, så att, i händelse importen av brödsäd skulle ännu mera minskas eller upphöra, landets jord skall kunna frambringa de sädesskördar, som äro oundgängliga, för att varje medborgare skall kunna erhålla det kvantum bröd, varav han är i behov för att kunna existera.

Det är uppenbart, att statsmakterna måste låta sig synnerligen angeläget vara att lösa detta problem; och synes därvid allra först böra undersökas, huruvida och i vad mån jord för närvarande ligger obrukad i landet.

Det torde vara för en och var känt, att under många år bedrivits egendomsspekulation och skogsjobberi i syfte huvudsakligast att utnyttja befintliga skogstillgångar. Detta har lett därtill att ifråga om å egendomar, som varit föremål för dylik spekulation eller jobberi, man icke haft något intresse för att bruka jorden, vilken sålunda i många fall råkat i vanhävd. Någon gödning påkostas i allmänhet icke denna jord, vars hela avkastning följaktligen inskränker sig allenast till grässkörd.

Om det nu är så, att dylik obrukad jord förefinnes i större utsträckning, så är det uppenbart, att brödsädesfrågans lösning skall avsevärt befordras, om från det allmännas sida kunna utfinnas åtgärder, varigenom samma jord tvångsvis toges i anspråk för brödsädesodling och produktion av livsförnödenheter.

En utredning rörande förekomsten av sådan jord är därför en angelägenhet av allra största vikt. Klart är också, att en sådan utredning måste, för att det därmed avsedda syftet skall kunna vinnas, ske så skynd-

samt som möjligt och i sådan tid, att jorden ifråga kan tagas i anspråk redan i vår eller åtminstone instundande höst.

Det torde kunna förutses, att bolag och enskilda,¹ som innehava egendomar av ifrågavarande slag, i många fall finnas icke villiga att nedlägga kapital för brukning av jorden eller sakna ekonomisk förmåga därtill eller möjlighet att skaffa arbetsfolk för ändamålet.

Huru i sådant fall bör förfaras, för att jorden skall kunna tagas i användning, bör således även utredas.

I detta avseende tillåta vi oss ifrågasätta, huruvida denna angelägenhet kunde anförtros åt kommunerna, vilka sålunda skulle tillerkännas rättighet att på vissa villkor så och skörda å nu ifrågavarande områden, samt för ändamålet beredas tillgång till utsäde och gödningsämnen i tillräcklig mängd och till skäliga priser.

Utredningen rörande förefintliga obrukade områden, som naturligtvis bör omfatta hela landet, synes kunna verkställas ganska skyndsamt, därest den vägen anlitas, att Kungl. Maj:t åt sina befallningshavande uppdrager att efter underlydande administrativa och kommunala myndigheters hörande inkomma med erforderliga uppgifter.

Med anledning härav få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning:

dels om och i vilken utsträckning odlad jord ligger i vanhävd i landet;

dels och för den händelse obrukad jord skulle förefinnas i större utsträckning, vilka åtgärder som böra vidtagas för att densamma skall fortast möjligt kunna tagas i anspråk för brödsädesodling och livsförnödenheter; samt

att Kungl. Maj:t, efter det sådan utredning ägt rum, ville vidtaga åtgärder i berörda syfte, eller till riksdagen inkomma med det förslag utredningen anses böra föranleda.

Stockholm den 2 februari 1917.

A. Gust. Åkerlindh.

E. Eurén.